

Ročník 1990

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 66

Vydána dne 28. září 1990

Cena Kčs 2,20

OBSAH:

389. Zákon o dani z příjmů obyvatelstva
390. Oznámení federálního ministerstva zahraničního obchodu o vydání výnosu, kterým se zrušuje výnos o postupu při uzavírání a provádění zahraničně obchodních operací
391. Oznámenie Ministerstva výstavby a stavebníctva Slovenskej republiky o vydání výnosu, ktorým sa mení a dopĺňa úprava, ktorou sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do I. a II. pracovnej kategórie

Opatření federálních orgánů a orgánů republik

Opatření Státní banky československé, kterým se stanoví přípustné odchylky od úrokové sazby z úvěru poskytovaného bankám Státní bankou československou při úrokování vkladů právnických osob u bank a spořitelen a úvěrů právnickým osobám od bank a spořitelen

Oznámenie Ministerstva financií Slovenskej republiky o prijatí opatrenia, ktorým sa určujú sídla a obvody pôsobnosti daňových úradov v Slovenskej republike

389

ZÁKON

ze dne 18. září 1990

o dani z příjmů obyvatelstva

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
DAŇOVÁ POVINNOST

§ 1

Poplatníci

(1) Poplatníky daně z příjmů obyvatelstva (dále jen „daň“) jsou fyzické osoby, jejichž příjmy jsou předmětem daně podle tohoto zákona.

(2) Fyzické osoby, které mají v České a Slovenské Federativní Republice stálé bydliště (dále jen „bydliště“) nebo se zde obvykle zdržují, podléhají zdanění se svými příjmy z tuzemských i zahraničních zdrojů.

(3) Za fyzickou osobu, která se v České a Slovenské Federativní Republice obvykle zdržuje, se považuje osoba, která se v příslušném kalendářním roce zdržovala na území České a Slovenské Federativní Republiky nejméně po dobu 183 dnů, a to ať vcelku nebo v kratších časových obdobích.

(4) Fyzické osoby, které nemají v České a Slovenské Federativní Republice bydliště ani se zde obvykle nezdržují, podléhají zdanění pouze se svými příjmy, jejichž zdroj je na území České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 2

Zdroj příjmu

(1) Zdroj příjmů fyzických osob, které nemají v České a Slovenské Federativní Republice bydliště ani se zde obvykle nezdržují, se považuje za zdroj na území České a Slovenské Federativní Republiky, jde-li o

- a) příjmy z činností vykonávaných ve stálé provozovně umístěné na území České a Slovenské Federativní Republiky,
- b) příjmy za služby a jiné činnosti vykonávané osobně a nezávisle s podmínkou, že k výkonu těchto činností je využíváno trvalé zařízení na území České a Slovenské Federativní Republiky,

- c) podíly na zisku vyplácené právníckými nebo fyzickými osobami se sídlem nebo bydlištěm na území České a Slovenské Federativní Republiky,
- d) příjmy z úhrad konaných právníckými nebo fyzickými osobami, jejichž sídlo nebo bydliště je na území České a Slovenské Federativní Republiky; tyto příjmy zahrnují zejména

1. úroky,

2. licenční poplatky za užití nebo právo na užití patentů, ochranných známek, návrhů, modelů, plánů, utajovaných vzorců nebo postupů, informací vztahujících se na průmyslové, obchodní nebo vědecké znalosti a zkušenosti, výrobně technické poznatky (know-how),

3. licenční poplatky za užití nebo za právo na užití průmyslového, obchodního nebo vědeckého zařízení,

4. licenční poplatky za užití nebo za právo na užití autorského práva k dílu literárnímu, uměleckému nebo vědeckému.

(2) Za stálou provozovnu se považuje trvalé zařízení k výkonu činnosti na území České a Slovenské Federativní Republiky. Takovým zařízením se rozumí zejména staveniště, dílny, kanceláře, zařízení k těžbě přírodních zdrojů a další provozovny. Staveniště, stavební a montážní práce, včetně oprav, se považují za stálou provozovnu jen tehdy, přesáhne-li jejich trvání (bez ohledu na zdaňovací období) 6 měsíců.

§ 3

Předmět daně

(1) Předmětem daně jsou příjmy fyzických osob, kromě příjmů

- a) z pracovního poměru a poměru podobného pracovnímu poměru;
- b) z literární a umělecké činnosti nebo ze zděděných autorských práv, jestliže dědici jsou vdova po autorovi až do opětného provdání nebo nezletilé děti.

(2) Předmětem daně nejsou příjmy z podnikatelské činnosti plynoucí poplatníkům, kteří jsou zapsáni do podnikového rejstříku,¹⁾ s výjimkou podnikatelské odměny a části zisku z podnikatelské činnosti použité pro osobní potřebu podnikatele (§ 7 odst. 2 a 3).

§ 4

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozeni

- a) příjmy členů zemědělských družstev, které jsou jim vypláceny družstvem, jehož jsou členy, jako odměna za práci, popřípadě jako splátky na náhradu za odevzdaný majetek;
- b) pojistné náhrady, náhrada za utrpěnou škodu, kromě částek nahrazujících příjem, a náhrada za ztrátu na výdělků náležející podle zákoníku práce;
- c) částky přijaté z dědictví a z darování;
- d) příjmy z prodeje nemovitého majetku, nejedná-li se o prodej uskutečněný do dvou let po jeho nabytí, s výjimkou prodeje nemovitostí nabytých v souvislosti s nápravou křivd; osvobození se nevztahuje na prodej majetku realizovaného jako výsledek výdělečné činnosti poplatníka nebo používaného poplatníkem k této činnosti;
- e) příjmy z prodeje movitého majetku, s výjimkou prodeje automobilů do šesti měsíců po nabytí, a příjmy z prodeje cenných papírů, s výjimkou prodeje do tří měsíců po nabytí; osvobození se nevztahuje na prodej majetku realizovaného jako výsledek výdělečné činnosti poplatníka nebo používaného poplatníkem k této činnosti;
- f) výhry z loterie, sázek a jiných podobných her;²⁾
- g) ceny z veřejných a sportovních soutěží v hodnotě nepřesahující 5000 Kčs;
- h) úroky a výhry z úsporných vkladů, včetně premií a jiných majetkových výhod, z vkladů na běžných účtech, spořicírových účtech a devizových účtech a úroky ze státních dluhopisů vydaných v souvislosti s rehabilitačním řízením a nápravou křivd;

- ch) náhrady z rehabilitačního řízení a náhrady poskytnuté v souvislosti s nápravou křivd;
- i) přijatá plnění vyživovací povinnosti podle zákona o rodině;
- j) dávky a služby nemocenského a sociálního zabezpečení, rodičovský příspěvek, příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči a odměna pěstounovi a státní vyrovnávací příspěvek;
- k) podpory poskytované fondy zřízenými zákonem a nadacemi v souladu s jejich statutárním posláním;
- l) náhrady vyplácené včelařům za přisun včelstev k zemědělským hmyzosnubným kulturám;
- m) paušální náhrady vynaložených věcných výdajů poskytované v souladu s pracovněprávními předpisy občanům vykonávajícím práce na základě pracovněprávních vztahů a částky poskytované jim za použití vlastního zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce; jedná-li se o základní prostředek,³⁾ jsou uvedené částky osvobozeny do výše odpovídající odpisům;
- n) odměny za záchranu života, odměny vyplácené dárčům krve za odběr krve a jiných biologických materiálů a odměny vyplácené za pokusné úkony ve zdravotnictví osobám, které se těmito úkony podrobují;
- o) příjmy a náležitosti poskytované občanům vykonávajícím civilní službu.⁴⁾

§ 5

Základ daně

(1) Základem daně je rozdíl mezi příjmy dosaženými poplatníkem v kalendářním roce a výdaji podle jednotlivých zdrojů příjmů (§ 6 až 8), kromě příjmů, z nichž se daň vybírá paušální sazbou (§ 12).

(2) Do příjmů poplatníka se zahrnují i naturální příjmy (věcná plnění). Naturální spotřeba vlastní výroby a služeb provozovaných v rámci výdělečné činnosti se však nezahrne do příjmů a výdaje vztahující se na naturální spotřebu se nezahrnou do výdajů podle § 9.

¹⁾ § 13 zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů.

²⁾ Zákon ČNR č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.
Zákon SNR č. 194/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

³⁾ § 2 vyhlášky federálního ministerstva financí a Státní banky československé č. 162/1980 Sb., o financování reprodukce základních prostředků, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ § 8 zákona č. 73/1990 Sb., o civilní službě.

(3) Při stanovení základu daně se přihlíží jen k těm příjmům a výdajům, které byly uskutečněny v kalendářním roce, za který se daň vyměřuje. K pohledávkám a zásobám na počátku roku se nehledí. V roce zahájení výdělečné činnosti se přihlédně i k zásobám, které poplatník pořídil v roce předcházejícím.

(4) Jestliže jednorázově dosažený zdanitelný příjem je výsledkem několikaleté činnosti poplatníka nebo se jedná o příjem za několik let z využití majetkových předmětů a práv, rozdělí se zdanitelný příjem na tolik částí, po kolik roků tato činnost trvala nebo kolika roků se příjem týkal, nejvýše však na tři části a přihlédně se i k výdajům vynaloženým na dosažení tohoto příjmu v minulých letech. Jedna část se zahrne do základu daně v roce dosažení příjmu, zjistí se procento daně připadající na takto zjištěný základ daně a tímto procentem daně se vypočte daň ze zbývajících částí nebo zbývajících dvou částí příjmu. Součtem daně z takto rozdělených příjmů se stanoví celková daňová povinnost.

(5) Ustanovení odstavců 3 a 4 se nepoužije u poplatníků, kteří vedou podvojný účetnictví⁵⁾ a v případech, kdy jsou základ daně a daň stanoveny odchylně (§ 12 a 13).

(6) Vykonávají-li manželé výdělečnou činnost společně jako své hlavní zaměstnání, rozdělí se základ daně zjištěný z takové činnosti rovným dílem na manžela a manželku. O hlavní zaměstnání se jedná v případě, jestliže poplatník nepobírá starobní nebo invalidní důchod, je účasten nemocenského a důchodového zabezpečení osob samostatně výdělečně činných a jeho příjmy odpovídající vyměřovacímu základu pro toto zabezpečení⁶⁾ přesahují případné jiné jeho příjmy.

(7) Vykonává-li jeden z manželů výdělečnou činnost za výpomoci druhého z nich, rozdělí se základ daně z takové činnosti tak, že na vypomáhajícího manžela (manželku) připadne nejvýše 30 % ze základu daně; přitom tato část může činit nejvýše 120 000 Kčs ročně.

(8) Při prodeji základních prostředků,³⁾ které poplatník používal k výdělečné činnosti a z nichž uplatňoval odpisy jako výdaj na udržení příjmu, započte se do základu daně částka, o kterou příjem z prodeje převyšuje cenu, za kterou poplatník základní prostředek pořídil, sníženou o uplatněné odpisy.

(9) Při prodeji drobných a krátkodobých předmětů

a ostatních zásob, které poplatník při výdělečné činnosti uplatnil jako výdaj odčitatelný od příjmu před zdaněním, zahrnuje se do základu daně příjem z prodeje. Drobnými a krátkodobými předměty jsou předměty, jejichž pořizovací cena je nižší než 5000 Kčs za předmět nebo doba upotřebitelnosti je kratší než jeden rok, jestliže pořizovací cena je vyšší než 5000 Kčs za předmět.

(10) Při zániku daňové povinnosti poplatníka provozujícího výdělečnou činnost se drobné a krátkodobé předměty a ostatní zásoby ocení částkou, jaké by se pravděpodobně dosáhlo při jejich prodeji v době zániku daňové povinnosti a tato částka se zahrnuje do základu daně poplatníka v roce, v němž daňová povinnost zanikla. Totéž platí o pohledávkách, nejsou-li nedobytné.

§ 6

Příjmy ze zemědělské výroby

(1) Příjmy ze zemědělské výroby jsou příjmy

- a) z rostlinné a živočišné výroby, lesnictví, rybníkářství provozovaných na pozemcích a vodních plochách ve vlastnictví občanů, v užívání, popřípadě užívaných na základě jiného právního vztahu nebo provozovaných bez pozemků;
- b) z prodeje zemědělských výrobků z vlastní rostlinné a živočišné produkce včetně zemědělských výrobků nakoupených od jiných občanů;
- c) z příležitostné činnosti provozované v souvislosti se zemědělskou výrobou, při níž se využívá výrobních prostředků sloužících zemědělské výrobě zpravidla v době, kdy nejsou plně využívány pro tuto výrobu (např. povoznictví, přibližování dřeva);
- d) z vedlejší výroby navazující na rostlinnou a živočišnou výrobu, omezuje-li se na zpracování vlastní zemědělské produkce, nebo z příležitostné výroby (např. domácí výroba dřevěného nářadí a košíkářských výrobků).

(2) Za příležitostnou činnost, vedlejší výrobu, příležitostnou výrobu nebo prodej zemědělských výrobků se nepovažuje taková činnost, která je poplatníkem registrována u příslušného orgánu⁷⁾ nebo zapsána do podnikového rejstříku.

⁵⁾ § 25 zákona č. 105/1990 Sb.

⁶⁾ § 65 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 123/1990 Sb.

⁷⁾ § 6 zákona č. 105/1990 Sb.

(3) Do základu daně se zahrnuje rozdíl mezi dosaženými příjmy a výdaji vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení příjmu. U poplatníků provozujících zemědělskou výrobu na pozemcích se do základu daně zahrne částka nejméně ve výši odpovídající součinu průměrné normy výnosnosti připadající na jeden ha zemědělské půdy (dále jen „průměrná norma výnosnosti“) a celkové výměry všech pozemků způsobilých k zemědělskému obdělávání. Jde-li o příjem z rostlinné výroby v nevytápěných sklenících a fóliovnících, zahrne se do základu daně částka nejméně ve výši desetinásobku průměrné normy výnosnosti a ve vytápěných sklenících a fóliovnících nejméně ve výši padesátinásobku průměrné normy výnosnosti.

(4) Průměrné normy výnosnosti jsou stanoveny v příloze.

(5) Do celkové výměry rozhodné pro výpočet základu daně podle průměrné normy výnosnosti se započítávají

- a) pastviny, pokud podle předpisů o ochraně zemědělského půdního fondu nebyla uložena jejich přeměna na ornou půdu, dvěma desetinami skutečné výměry;
- b) ostatní zemědělská půda plnou výměrou;
- c) hospodářsky využívané vodní plochy třemi desetinami skutečné výměry;
- d) ostatní nezemědělská půda,⁸⁾ která je využívána pro zemědělskou výrobu, plnou výměrou.

(6) Stanoví-li se příjem podle průměrné normy výnosnosti, je rozhodná celková výměra pozemků uvedených v odstavci 5 podle stavu k 31. prosinci roku, za který se daň vyměřuje, popřípadě ke dni zániku daňové povinnosti během roku.

§ 7

Příjmy z podnikatelské činnosti a příjmy z jiných výdělečných činností

(1) U poplatníka, který není zapsán do podnikového rejstříku¹⁾ a má příjmy z podnikatelské činnosti,²⁾ a u poplatníka, který má příjmy z jiné výdělečné činnosti,¹⁰⁾ je základem daně rozdíl mezi příjmy z této

činnosti a výdaji vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení.

(2) U poplatníka, který je zapsán do podnikového rejstříku,¹⁾ se do základu této daně zahrnuje část zisku z podnikatelské činnosti použitá pro osobní potřebu poplatníka a podnikatelská odměna ve výši zahrnuté do nákladů. Tato podnikatelská odměna může činit nejvýše 10 000 Kčs měsíčně.

(3) U poplatníka, který je společníkem obchodní společnosti, se do základu daně zahrnuje podíl na zisku, jakož i podnikatelská odměna za vykonanou vlastní práci pro obchodní společnost ve výši zahrnuté do nákladů, pokud se nejedná o příjem z pracovněprávního vztahu. Tato podnikatelská odměna může činit nejvýše 10 000 Kčs měsíčně.

(4) U poplatníka, který je účastníkem konsorcia, se do základu daně zahrnuje jeho podíl na příjmech a výdajích.

(5) U poplatníka, který je tichým společníkem, se do základu daně zahrnuje jeho podíl na zisku.

(6) Příjmem z budov se rozumí skutečně přijaté nájemné ve smyslu zákona o domovní dani.¹¹⁾ Příjmem z budov není cena užívání budov anebo jejich částí, které poplatník užívá se svou rodinou nebo které přenechal jiným osobám k užívání zdarma. Rovněž není příjmem z budov cena užívání bytů služebních a jiných přenechaných zaměstnancům poplatníka zdarma nebo za plat zahrnovaný do mzdy, pokud výdaje na tyto zaměstnance se považují za výdaje vynaložené na dosažení dani podrobeného příjmu. Není-li budova zcela pronajata, lze výdaje odečíst od nájemného jen poměrnou částí připadající na pronajatou část budovy.

§ 8

Ostatní příjmy

(1) Ostatními příjmy jsou jednorázové a nahodilé příjmy, jako například ze zděděných autorských práv nebo z prodeje majetku. Do základu daně se zahrnuje rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými na jejich dosažení nebo stanovenými procentem z příjmu (§ 9 odst. 4).

(2) Při zdaňování příjmů z prodeje majetku patří-

⁸⁾ Příloha k vyhlášce č. 23/1964 Sb., kterou se provádí zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí.

⁹⁾ Zákon č. 105/1990 Sb.

¹⁰⁾ Např. zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii, zákon SNR č. 132/1990 Sb., o advokacii, zákon ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované.

¹¹⁾ § 10 zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani, ve znění pozdějších předpisů.

cího poplatníkovi, pokud nejde o příjmy, které jsou od zdanění osvobozeny, se za výdaj podle odstavce 1 považuje cena, za kterou občan majetek prokazatelně pořídil nebo nabyl a jde-li o zděděné nebo darované majetkové předměty, hodnota zjištěná při projednávání dědictví a darování a prokazatelně vynaložené náklady na opravu, údržbu a jiné zhodnocení majetku.

§ 9

Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu

(1) Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu se pro zjištění základu daně odečtou od příjmu ve výši prokázané poplatníkem, přitom

- a) odpisy základních prostředků se odečtou ve výši, která je určena způsobem stanoveným obecně závazným právním předpisem o odepisování základních prostředků,¹²⁾ pokud poplatníci neuplatní vyšší odpisy, které umožňuje tento zákon (§ 28 odst. 4);
- b) úroky z půjček a úvěrů na pořízení, rekonstrukci a modernizaci základních prostředků souvisejících s výdělečnou činností, se odečtou v prokázané výši;
- c) u poplatníků, kteří zajišťují výchovu učňů, se odečtou náklady na výchovu učňů středních odborných učilišť a obdobných zařízení v rozsahu stanoveném obecně závazným právním předpisem pro organizace.¹³⁾

(2) Výdaji vynaloženými na dosažení a zajištění příjmů jsou také

- a) výdaje na drobné a krátkodobé předměty (§ 5 odst. 9);
- b) výdaje na reklamu přímo propagující podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost poplatníka;
- c) výdaje na reprezentaci do 1 % z celkových příjmů;

- d) vyplacené náhrady cestovních výloh pracovníkům do výše stanovené obecně závaznými právními předpisy;¹⁴⁾
- e) výdaje na použití vlastního motorového vozidla poplatníkem v souvislosti s podnikatelskou činností nebo jinou výdělečnou činností, tyto výdaje lze uplatnit i ve výši paušálních částek stanovených obecně závazným právním předpisem pro pracovníky,¹⁵⁾ nejsou-li uplatněny současně odpisy z tohoto vozidla;
- f) pojistné nemocenského a důchodového zabezpečení za poplatníka a jeho pracovníky;
- g) pojistné placené z důvodu pojištění odpovědnosti poplatníka za škodu způsobenou v souvislosti s podnikatelskou činností nebo jinou výdělečnou činností a z důvodů pojištění majetku potřebného pro podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost;
- h) domovní daň a daň z pozemků připadající na nemovitosti, které jsou zdrojem zdanitelného příjmu a poplatky za registraci nebo povolení podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti, jakož i poplatky související s touto činností;
- ch) výdaje na výzkum, vývoj a na oprávnění využívat autorských a průmyslových práv a výrobně technických poznatků třetích osob;
 - i) výdaje odpovídající nákladům na předškolní zařízení, závodní stravování a vzdělávání pracovníků v rozsahu stanoveném obecně závazným právním předpisem pro organizace;¹⁶⁾
 - j) příspěvek advokátů na sociální fond a na činnost orgánů České advokátní komory a Slovenské advokátní komory, jakož i obdobné příspěvky placené komerčními právníky.

(3) Výdaji vynaloženými na dosažení a zajištění příjmů nejsou zejména

- a) výdaje na osobní potřebu poplatníka a jeho rodiny;

¹²⁾ Vyhláška federálního ministerstva financí č. 94/1980 Sb., o odepisování základních prostředků.

¹³⁾ Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.

¹⁴⁾ Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 33/1984 Sb., o cestovních náhradách, ve znění vyhlášek č. 81/1988 Sb., č. 241/1988 Sb. a č. 251/1990 Sb.

Vyhláška ministerstva financí č. 18/1960 Sb., o náhradách výdajů při zahraničních pracovních cestách, a předpisy podle ní vydané.

Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 57/1979 Sb., o náhradách za používání silničních motorových vozidel při pracovních cestách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 57/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ Vyhláška federálního ministerstva financí č. 211/1989 Sb., o financování některých zařízení společenské spotřeby a některých činností.

- b) odměny vyplácené manželce nebo manželovi poplatníka;
- c) výdaje sankčního charakteru a ztráty na majetku;
- d) výdaje na pořízení, rekonstrukci a modernizaci základních prostředků souvisejících s výdělečnou činností.

(4) Poplatníci mohou uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to:

- a) z živočišné výroby, chovu domácího zvířectva, akvarijních a terarijních živočichů, ze svozu dřeva 55 %,
- b) z pěstování zvláštních kultur 45 %,
- c) z ostatní zemědělské výroby, odprodeje preparovaných zvířat, z přechodného ubytování, přenechání části bytu k trvalému bydlení, z využití sbírek a sbírkových předmětů 40 %,
- d) z podnikatelské činnosti⁹⁾ a z pronájmu budov, pokud se neuplatní výdaje podle písmen a) až c) 30 %,
- e) v ostatních případech 10 %.

(5) Výdaje podle odstavce 4 nelze uplatnit, jde-li o příjem z podílu na zisku nebo podnikatelské odměny.

(6) Vztahují-li se výdaje poplatníka jak na zdani-
telné příjmy, tak i na příjmy od daně osvobozené nebo na osobní potřebu poplatníka a jeho rodiny, lze je odečíst od příjmů jen poměrnou částí připadající na zdani-
telný příjem. Nelze-li jejich výši z účetnictví ani z jiné prokazatelné evidence zjistit, stanoví se podle vhodného kritéria, např. zastavěné plochy nebo poměrnou částí připadající na pronajatou část budovy.

(7) Pro stanovení výdajů podle odstavce 4 se považují

- a) za živočišnou výrobu chov skotu, prasat, koz, koní, drůbeže, ostatních hospodářských zvířat, ko-
žešinových a laboratorních zvířat, včel, ryb slad-
kovodních, bource morušového, chov exotických
ptáků, hlemýžďů pro konzum, a to včetně pro-
duktů a výrobků z jejich chovu;
- b) za zvláštní kultury vinná réva, chmel, tabák, ze-
lenina, ovoce, léčivé, kořeninové a aromatické
rostliny, květiny a okrasné dřeviny, dřeviny ovoc-
né, houby pěstované, výrobky pěstování lesa,
ostatní lesní výrobky, semena, sadba a množitel-
ský materiál všeho druhu, a to včetně produktů
z těchto kultur. Pro účely tohoto zákona
se ke zvláštním kulturám řadí též těžba dřeva.

Výpočet daně

§ 10

Položky odčitatelné od základu daně

(1) Pro účely výpočtu daně se od základu daně odečtou tyto položky

- a) 1200 Kčs za každý i započatý kalendářní měsíc, v němž poplatník vykonával činnost, z níž příjmy podléhají dani, jako své hlavní zaměstnání (§ 5 odst. 6), nejméně však 6000 Kčs ročně;
- b) 6000 Kčs ročně u poplatníků, kteří provozují ze-
mědělskou výrobu nebo podnikatelskou činnost,⁹⁾
kromě těch, kteří uplatní nárok podle písmene a);
- c) 1000 Kčs ročně u ostatních poplatníků neuvede-
ných pod písmeny a) nebo b);
- d) 6000 Kčs ročně u poplatníka, který ve společné
domácnosti vyživuje alespoň 1 dítě;
- e) 3000 Kčs ročně u poplatníka, který platí výživné
určené nebo schválené soudem na jedno dítě, nebo
6000 Kčs ročně u poplatníka, který platí výživné
určené nebo schválené soudem na dvě a více dětí;
- f) 6000 Kčs ročně u poplatníka, který ve společné
domácnosti vyživuje manželku (manžela), jejíž
vlastní příjem za kalendářní rok nepřesáhl
14 400 Kčs; při stanovení vlastního příjmu se ne-
přihlíží ke zvýšení důchodu pro bezmocnost,
k výživnému poskytovanému dítětem, k přídatkům
na děti a výchovnému, k rodičovskému příspěvku,
k příspěvku na úhradu potřeb dítěte v pěstounské
péči a ke stipendiu poskytovanému po dobu pří-
pravy na budoucí povolání, pokud nemá povahu
náhrady výdělků;
- g) 6000 Kčs ročně, pobírá-li poplatník invalidní dů-
chod nebo jiný důchod, jehož jednou z podmínek
pro přiznání je invalidita, a nebo je poplatník dle
vyjádření posudkové komise sociálního zabezpe-
čení invalidním občanem podle zvláštních předpi-
sů;
- h) 3000 Kčs ročně, pobírá-li poplatník částečný inva-
lidní důchod nebo jiný důchod, jehož jednou
z podmínek pro přiznání je částečná invalidita,
a nebo je poplatník dle vyjádření posudkové ko-
mise sociálního zabezpečení částečně invalidním
občanem podle zvláštních předpisů.

(2) Za vyživované dítě [odstavec 1 písm. d) a e)] se považuje

- a) nezletilé dítě poplatníka (vlastní, osvojené, dítě
v péči, která nahrazuje péči rodičů);
- b) zletilé dítě poplatníka (vlastní, osvojené, dítě v pé-
či, která nahrazuje péči rodičů) až do dovršení vě-
ku 26 let, jestliže nepobírá invalidní důchod a
 1. soustavně se připravuje na budoucí povolání
studium nebo předepsaným výcvikem, nebo
 2. nemůže se připravovat na budoucí povolání
nebo být zaměstnán pro nemoc, nebo
 3. pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je
neschopno se soustavně připravovat na budou-
cí povolání anebo je schopno se na ně připravovat
jen za mimořádných podmínek, a nebo

4. pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je neschopno vykonávat soustavné zaměstnání nebo výkon takového zaměstnání by vážně zhoršil jeho zdravotní stav;
- c) dítě po dovršení věku 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem a jehož vlastní příjem za kalendářní rok nepřesáhl 14 400 Kčs; při stanovení vlastního příjmu se nepřihlíží k příjmům uvedeným v odstavci 1 písm. f).

(3) Odčitatelnou položku podle odstavce 1 písm. d) nelze použít, je-li dítě nebo kterékoliv z více dětí ve společné domácnosti s poplatníkem uznáno za jím vyživovanou osobu u jiné daně nebo je uznáno za vyživovanou osobu u jiného poplatníka; dítě z rozvedeného manželství nebo z manželství, v němž manželé, aniž byli rozvedeni, nežijí ve společné domácnosti a dítě zrozené mimo manželství může být uznáno za vyživované jak u poplatníka, s nímž žije ve společné domácnosti, tak i u poplatníka, s nímž nežije ve společné domácnosti, a který na ně platí výživné určené nebo schválené soudem.

(4) Splňuje-li poplatník podmínky pro uznání vyživované osoby nebo vlastní invalidity jen po část kalendářního roku, odečte se nezdanitelná částka ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, za který byly tyto podmínky splněny; přitom je rozhodný stav na počátku kalendářního měsíce. K dítěti narozenému v průběhu kalendářního měsíce se přihlédne již v tomto měsíci.

(5) Od základu daně lze odečíst též hodnotu daru, který poplatník věnuje tuzemským právnickým osobám na vědu a vzdělání, na charitativní, sociální, zdravotnické a ekologické účely a na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu, a částky darované obcím. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.

§ 11 Sazba daně

Daň činí při základu daně sníženém o položky podle § 10

přes Kčs	do Kčs	
–	60 000	15 %
60 000	180 000	9000 Kčs a 25 % ze základu přesahujícího 60 000 Kčs
180 000	540 000	39 000 Kčs a 35 % ze základu přesahujícího 180 000 Kčs

540 000	1 080 000	165 000 Kčs a 45 % ze základu přesahujícího 540 000 Kčs
1 080 000	a více	408 000 Kčs a 55 % ze základu přesahujícího 1 080 000 Kčs.

§ 12

Paušální sazba daně

(1) Daň činí 25 % z příjmů, jejichž zdroj je na území České a Slovenské Federativní Republiky,

- z cenných papírů (dividendy, výnosy z dluhopisů a obligací);
- ze sportovních soutěží jako výher, cen a obdobných plnění;
- z cen z veřejných soutěží¹⁷⁾;
- plynoucích fyzickým osobám s bydlištěm v cizině z autorských a provozovacích práv a z úroků, nájemného a podílu na zisku.

(2) Daň činí 30 % z příjmů, které plynou fyzickým osobám s bydlištěm v cizině z licenčních a jim podobných poplatků a z příjmů za technickou pomoc a služby.

(3) Daň podle odstavců 1 a 2 se stanoví z příjmu nesníženého o výdaje ani jiné položky (§ 9 a 10), který je základem daně.

§ 13

Daň stanovená paušální částkou

(1) Poplatníkům, kteří provozují výdělečnou činnost bez výpomoci pracovníků nebo nejvýše s 1 pracovníkem, může orgán vykonávající správu daně (dále jen „správce daně“) stanovit daň paušální částkou (§ 19 odst. 7) a její výši určit v závislosti na výši předpokládaných příjmů, které jsou předmětem daně a s přihlédnutím k okolnostem rozhodným pro výpočet daně (§ 9 a 10).

(2) Správce daně může upravit výši daně stanovené podle odstavce 1 nebo zrušit stanovení daně paušální částkou pro zdaňovací období následující po zdaňovacím období, v němž bylo zjištěno, že její výše již neodpovídá příjmům docilovaným z činností, které jsou předmětem daně, nebo došlo ke změně okolností rozhodných pro výpočet daně.

§ 14

Úlevy na dani

(1) Daň se sníží o částku 4000 Kčs za každého pracovníka se změněnou pracovní schopností a o částku

¹⁷⁾ § 412 a násl. občanského zákoníku.

12 000 Kčs za každého pracovníka se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením.¹⁸⁾ Pro výpočet slevy je rozhodný průměrný přepočtený počet¹⁹⁾ těchto pracovníků ve zdaňovacím období (zaokrouhlený na celá čísla nahoru).

(2) Poplatníkům, kteří pobírají invalidní důchod (jiný důchod, jehož jednou z podmínek pro přiznání je invalidita) a provozují výdělečnou činnost bez výpomoci pracovníků nebo nejvýše s jedním pracovníkem, může správce daně snížit daň až o 50 %, nejvýše však o 10 000 Kčs ročně. Jde-li v těchto případech o poplatníky, kteří jsou schopni provozovat výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek (občané nevidomí, občané s velmi těžkými ortopedickými vadami apod.), může správce daně snížit daň neomezeně, popřípadě povolit úplné osvobození od daně.

ČÁST DRUHÁ VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 15

Oznámení o vzniku a zániku daňové povinnosti

(1) Začne-li nebo přestane-li poplatník vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, je povinen oznámit tuto skutečnost do 15 dnů ode dne, kdy nastala, správci daně.

(2) Oznamovací povinnost se nevztahuje na poplatníky, kteří jsou registrováni u orgánu příslušného k registraci, a na poplatníky, kteří mají jen jednorázové a nahodilé příjmy, které se zpravidla neopakují.

§ 16

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

§ 17

Přiznání k dani

(1) Každý, kdo má roční příjmy podrobené dani přesahující 1000 Kčs, je povinen podat do 15. února správci daně přiznání k dani (dále jen „přiznání“) za uplynulé zdaňovací období a připojit k němu potřebné podklady. V případech uvedených v § 5 odst. 6 a 7 podává přiznání každý z manželů. Správce daně může ze závažných důvodů na žádost poplatníka prodloužit lhůtu pro podání přiznání, a to nejdéle do konce března po uplynutí zdaňovacího období.

(2) Přiznání není povinen podat poplatník, který kromě příjmů, z nichž se daň vybírá srážkou (§ 21), nemá jiné dani podrobené příjmy. Přiznání je však povinen podat každý, kdo byl k tomu správcem daně vyvolán.

(3) V přiznání uvede poplatník veškeré příjmy, které jsou předmětem daně, kromě příjmů od daně osvobozených (§ 4), příjmů, z nichž se daň stanovena paušální sazbou vybírá srážkou (§ 12), nebo z nichž se daň vybírá paušální částkou (§ 13). Dále v přiznání uvede výdaje a odčitatelné položky rozhodné pro výpočet daně a vypočtenou daň.

(4) Zemře-li poplatník, je povinen podat přiznání kterýkoliv z dědiců. Není-li dědic znám, přiznání podá zmocněnec ustanovený správcem daně. Přiznání se podává do tří měsíců po úmrtí poplatníka nebo po ustanovení zmocněnce. Správce daně může tuto lhůtu na žádost ze závažných důvodů prodloužit.

(5) Zjistí-li poplatník (popřípadě dědic nebo zmocněnec) po uplynutí lhůty pro podání přiznání, že předložené přiznání je neúplné nebo nesprávné, je povinen předložit do konce měsíce následujícího po tomto zjištění dodatečné přiznání. Stejnou povinnost má poplatník (popřípadě dědic nebo zmocněnec) i tehdy, zjistí-li, že daň má být vyšší, než byla vyměřena. Dodatečné přiznání se nepodává v případech, kdy neúplnost nebo nesprávnost zjistí správce daně.

(6) Pokud plynou poplatníkovi příjmy ze zahraničí, započte se daň zaplacená v zahraničí na úhradu daně; započtená částka však nemůže překročit částku, která odpovídá poměrné části daně připadající na tento příjem vypočtené podle československých předpisů. Plynou-li poplatníkovi příjmy ze státu, s nímž Česká a Slovenská Federativní Republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, postupuje se při vyloučení dvojího zdanění podle této smlouvy. Daň zaplacená ve druhém smluvním státě se však započte na úhradu daně nejvýše částkou, která může být ve druhém smluvním státě vybrána v souladu se smlouvou o zamezení dvojího zdanění.

(7) Nebylo-li přiznání podáno včas, může správce daně zvýšit daň až o 10 %.

(8) Bude-li v daňovém řízení zjištěno, že poplatník uvedl v daňovém přiznání nesprávné nebo neúplné údaje o příjmech a o dalších skutečnostech, rozhodných pro výši daně, může správce daně stanovit daň podle podkladů, které si sám opatří.

¹⁸⁾ § 113 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 149/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 123/1990 Sb.

¹⁹⁾ Směrnice Federálního statistického úřadu pro zpravodajské jednotky ke státním statistickým zjištěním za úsek práce a mzdy „§ 21 Práce Všeob“ vydané podle § 19 odst. 1 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací.

§ 18

Zaokrouhlování

Základ daně se zaokrouhluje na celé stovky dolů a daň na celé koruny nahoru. Zálohy na daň se zaokrouhlují na celé desítky dolů a penále na celé koruny nahoru.

§ 19

Vyměření daně

(1) Daň vyměřuje správce daně za zdaňovací období zpravidla po jeho uplynutí. Skutečnosti rozhodné pro vyměření daně se posuzují pro každé zdaňovací období samostatně, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Zemře-li poplatník, vyměří se daň z jeho příjmů podrobených dani dědicům.

(3) Při provozování činnosti manželů podle § 5 odst. 6 a 7 se daň vyměří každému z manželů.

(4) O vyměření daně vyrozumí správce daně poplatníka, dědice nebo zmocněnce (§ 17 odst. 4).

(5) Poplatníky, kteří mají příjem výhradně ze zemědělské výroby, lze o vyměření daně vyrozumět hromadně předpisným seznamem. Předpisný seznam vyloží správce daně k veřejnému nahlédnutí po dobu 30 dnů. Poslední den této lhůty se považuje za den doručení. Počátek, místo a dobu vyložení předpisného seznamu vyhlásí správce daně veřejnou vyhláškou nebo jiným způsobem v místě obvyklém.

(6) Dojde-li u poplatníka ke změně ve výši daně, sdělí správce daně nově upravenou výši daně dodatečným platebním výměrem.

(7) Daň paušální částkou (§ 13) stanoví správce daně po projednání s poplatníkem do 30. dubna zdaňovacího období. Správce daně může daň paušální částkou stanovit i na více zdaňovacích obdobích.

(8) Daň se nevyměří, nepřesáhla-li 100 Kčs.

Placení daně

§ 20

(1) Poplatník je povinen daň si sám vypočítat a zaplatit ji po uplynutí zdaňovacího období, za které se daň vyměřuje, správci daně ve lhůtě pro podání přiznání.

(2) Poplatníci platí čtvrtletní zálohy na daň za běžné zdaňovací období, a to ve výši jedné čtvrtiny daňové povinnosti za předchozí zdaňovací období. Zálohy za první až třetí čtvrtletí jsou splatné vždy do konce prvního měsíce po uplynutí kalendářního čtvrtletí. Záloha na čtvrté čtvrtletí se neplatí a poplatník vyrovná celoroční daňovou povinnost ve lhůtě pro podání přiznání. Poplatníci, u nichž příjmy ze zemědělské výroby v uplynulém zdaňovacím období převyšovaly ostat-

ní jejich příjmy podrobené této dani, platí zálohy takto: do 30. dubna 10 %, do 31. srpna 30 % a do 30. listopadu ve výši 40 % daňové povinnosti za předchozí zdaňovací období. Zbývající záloha ve výši 20 % se neplatí a poplatník vyrovná celoroční daňovou povinnost ve lhůtě pro podání přiznání.

(3) Zálohy neplatí poplatníci, jejichž roční daňová povinnost za uplynulé zdaňovací období nepřesáhla 2000 Kčs; zálohy nemusí platit ani poplatníci, jejichž roční daňová povinnost za uplynulé zdaňovací období nepřesáhla 6000 Kčs.

(4) Daňovou povinností za uplynulé zdaňovací období se rozumí částka daně, kterou si poplatník sám vypočetl, a po doručení platebního výměru částka stanovená tímto výměrem.

(5) Je-li daň podle platebního výměru vyšší, než si ji poplatník sám vypočetl, nebo jde-li o daň vyměřenou dodatečným platebním výměrem, je poplatník povinen zaplatit rozdíl do 15 dnů po doručení platebního výměru.

(6) Podléhal-li poplatník v uplynulém zdaňovacím období dani jen za část roku, vypočte, kolik by činila daň, kdyby podléhal dani za celý rok, a podle takto zjištěné roční daňové povinnosti platí čtvrtletní zálohy na daň za běžné zdaňovací období.

(7) Novým poplatníkům může správce daně stanovit zálohy na daň s přihlédnutím k očekávanému příjmu poplatníka a k ostatním poměrům rozhodným pro vyměření daně.

(8) V odůvodněných případech může správce daně stanovit na žádost poplatníka zálohy jinak.

(9) Přestal-li poplatník vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, takže nastal úplný zánik jeho daňové povinnosti, není povinen platit zálohy na daň počínaje kalendářním čtvrtletím, které následuje po úplném zániku daňové povinnosti.

(10) Správce daně může stanovit poplatníkům s bydlištěm nebo sídlem v cizině povinnost složit k zajištění daně přiměřenou zálohu při zahájení činnosti v případech, kdy není zajištěna srážkou u dlužníka.

(11) Daň stanovená paušální částkou je splatná ve zdaňovacím období ve dvou splátkách, a to 50 % do 31. května a 50 % do 31. října; u poplatníků, kteří mají příjmy ze zemědělské výroby, je splatná najednou do 31. října.

§ 21

Daň vybíraná srážkou

(1) Z příjmů uvedených v § 12 se daň vybírá srážkou. Srážku je povinna provést právnická nebo fyzická osoba, která má sídlo nebo bydliště na území České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „dlužník“) a která vyplácí, poukazuje nebo připisuje úhrady ve prospěch poplatníka (věřitele).

(2) Dlužník je povinen sraženou daň odvést správci daně nejpozději do 15 dnů ode dne úhrady nebo připsání dlužné částky ve prospěch poplatníka (věřitele). Tyto skutečnosti je povinen oznámit správci daně včetně sdělení částky, kterou poplatníkovi (věřiteli) vyplácí nebo připisuje ve prospěch, a právního důvodu svého závazku.

(3) Neprovede-li dlužník srážku daně nebo sraženou daň včas neodvede, bude na něm vymáhána jako jeho dluh. Zaváže-li se dlužník platit v odůvodněných případech daň za poplatníka, zaplatí ji ve výši 33,3 % ze základu uvedeného v § 12 odst. 1 a ve výši 42,8 % ze základu uvedeného v § 12 odst. 2.

(4) Daňová povinnost poplatníka, pokud jde o příjmy, z nichž je srážena daň, se považuje za splněnou zaplacením daně srážkou.

§ 22 Zajištění daně

(1) Správce daně může uložit právníkům a fyzickým osobám, aby při výplatách ve prospěch poplatníků uvedených v § 1 odst. 2 sráželi až 10 % zálohu k zajištění daně a odváděly ji nejpozději do 15 dnů ode dne úhrady nebo připsání dlužné částky ve prospěch poplatníka (věřitele).

(2) K zajištění daně ze zdanitelných příjmů, kromě příjmů, z nichž se daň vybírá srážkou (§ 21), u poplatníků uvedených v § 1 odst. 4 jsou právnícké osoby a fyzické osoby registrované u orgánu příslušného k registraci povinny srážet zálohu ve výši 5 % za podmínek uvedených v § 21.

(3) Správce daně může, vyžaduje-li to zajištění daně, zvýšit zálohu podle odstavce 2 až na 10 %, popřípadě může rozhodnout o tom, že záloha bude nižší nebo nebude srážena. Proti rozhodnutí o změně výše zálohy se nelze odvolat. Správce daně může daň z příjmů, ze kterých byla sražena záloha, považovat za vyrovnanou sraženou zálohou.

(4) Zemřel-li poplatník daně, přechází na dědice povinnost zaplatit daň do výše jeho dědického podílu.

§ 23 Penále

(1) Nebyla-li daň (záloha na daň) zaplacená včas a v plné výši, je poplatník povinen platit penále ve výši 2 % nedoplatku daně (zálohy na daň) za každý i započatý kalendářní měsíc prodlení. V případech uvedených v odstavcích 2 a 3 se penále podle tohoto odstavce platí tehdy, když poplatník vyměřenou daň nezaplatí ve stanovené lhůtě (§ 20 odst. 5).

(2) Uvede-li poplatník v přiznání daně daň nižší částkou, než jakou měl uvést, předepíše správce daně penále ve výši:

- 50 % až 100 % rozdílu daně, jde-li o daň připadající na příjmy nebo část příjmů, které poplatník v přiznání neuvedl,
- 20 % až 50 % rozdílu daně zjištěného jako důsledek uplatnění vyšších než stanovených výdajů, nebo nesprávných odčitatelných položek od základu daně,
- 10 % až 20 % rozdílu daně v ostatních případech.

(3) Při předpisu výše penále v rámci rozpětí podle odstavce 2 přihlédné správce daně k okolnostem, za nichž došlo ke zkrácení daně, délce doby prodlení i k nákladům, s nimiž bylo zjištění rozdílu daně spojeno.

(4) Podá-li poplatník dodatečné přiznání, v němž opraví výši daně, popřípadě příjmů, výdajů a odčitatelných položek ještě před zahájením daňové kontroly správcem daně, předepíše se z rozdílu daně penále ve výši 5 %. Penále v této výši se předepíše i v případech, kdy po dokončení kontroly a případném vyměření zjištěného rozdílu daně a penále podá poplatník dodatečné přiznání týkající se rozdílu na dani, které sám po dokončení kontroly zjistil.

(5) Neodvede-li dlužník sraženou daň nebo zálohu na daň (§ 21 a 22), předepíše mu správce daně penále ve výši 0,1 % za každý den prodlení.

(6) Předpis penále se sdělí poplatníkovi, popřípadě dlužníkovi platebním výměrem. Penále je splatné do 15 dnů ode dne doručení platebního výměru. Proti platebnímu výměru o předpisu penále může podat poplatník, popřípadě dlužník odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání nemá odkladný účinek.

(7) Penále se nepředepíše, nepřesáhne-li částku 100 Kčs.

(8) Správce daně může penále prominout, snížit nebo upustit od jeho předpisu, nečiní-li prodlení více jak 10 dnů nebo výše penále nepřesahuje ročně 1000 Kčs.

§ 24 Záznamní povinnost

(1) Správce daně může uložit poplatníkovi, aby kromě evidence stanovené zvláštními předpisy vedl záznamy potřebné pro správné stanovení daně, zejména vedení denních záznamů o příjmech a výdajích, vedení evidence jízdy motorovým vozidlem a vedení evidence o základních prostředcích.

(2) Doklady vztahující se k vedení záznamní povinnosti je poplatník povinen uschovávat po dobu 5 let od konce příslušného zdaňovacího období, pokud zvláštní předpisy nestanoví lhůtu delší.

§ 25 Řízení

Pro řízení ve věcech daně platí zvláštní předpisy,²⁰⁾ pokud zákon nestanoví jinak.

§ 26 Zánik práva

(1) Daň, její zvýšení a penále nelze vyměřit ani vymáhat po uplynutí tří let od konce zdaňovacího období, v němž byl poplatník povinen podat přiznání k dani, popřípadě zaplatit daň paušální částkou, nebo v němž měla být provedena srážka daně nebo zálohy na daň.

(2) Je-li v této lhůtě proveden úkon k vyměření nebo vymáhání daně nebo penále, běží lhůta pro vyměření nebo vymáhání znovu od konce roku, ve kterém byl poplatník, popřípadě dlužník o tomto úkonu zpraven. Vyměřit a vymáhat daň, její zvýšení a penále lze však nejpозději do 10 let počítaných od konce zdaňovacího období, v němž byl poplatník povinen podat přiznání k dani, popřípadě zaplatit daň paušální částkou nebo v němž měla být provedena srážka daně nebo zálohy na daň.

§ 27 Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda České republiky a vláda Slovenské republiky mohou nařízením osvobodit určité druhy příjmů od zdanění a povolit úlevu na dani poplatníkům, kteří mají příjmy z podnikatelské činnosti a ze zemědělské výroby, anebo povolit regionální úlevy.

(2) Federální ministerstvo financí může učinit ve vztahu k cizině opatření k zajištění vzájemnosti a opatření ke zjednodušení vybírání daně.

(3) Ministerstvo financí České republiky a ministerstvo financí Slovenské republiky

- a) rozhodne o způsobu zdanění ve sporných případech,
- b) může učinit opatření k zamezení tvrdostí a nesrovnalostí, popřípadě povolit úlevu na dani.

(4) Správce daně může poplatníkům uvedeným v § 1 odst. 3 a 4 stanovit jinak lhůtu oznamovací povinnosti (§ 15), odchylnou lhůtu pro podání přiznání (§ 16), stanovit daň paušální částkou v případech, kdy by stanovení základu daně bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi, popřípadě dlužníkům stanovit jinak

lhůtu pro odvod daně vybírané srážkou (§ 21) nebo pro odvod sražené zálohy na daň.

ČÁST TŘETÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 28

(1) Osvobození příjmů z provozu malých vodních elektráren od daně z příjmů obyvatelstva²¹⁾ vzniklé před účinností tohoto zákona zůstává v platnosti až do uplynutí lhůty, do které se na ně osvobození vztahuje.

(2) Ostatní osvobození, úlevy a výjimky přiznané podle § 26 odst. 2 zákona č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, § 34 odst. 6 a § 40 odst. 2 písm. d) zákona č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, pozbyvají platnosti dnem účinnosti tohoto zákona.

(3) Příjem z budov, z nichž se domovní daň vyměňuje podle nájemného a ceny užívání, je od daně osvobozen po dobu platnosti sazby domovní daně podle § 12 odst. 2 zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani.

(4) Poplatník může uplatnit vyšší odpisy základních prostředků jinak než stanoví § 9 odst. 1 písm. a) v těchto případech

- a) jde-li o budovu nebo stavbu v roce pořízení nebo v prvním roce uplatnění odpisu až 20 %, ve druhém roce až 15 % a ve třetím roce až 10 %,
- b) u ostatních základních prostředků v prvním roce pořízení nebo v prvním roce uplatnění odpisu až 40 %, ve druhém roce až 30 %, ve třetím roce až 20 %.

(5) Ztrátu z podnikatelské⁹⁾ a jiné výdělečné činnosti¹⁰⁾ zjištěnou podle řádně vedeného účetnictví lze odečíst poměrnou částí od základu daně v následujících třech letech po roce, v němž ke ztrátě došlo.

(6) Příjmy z provozu malých vodních elektráren, větrných elektráren, solárních a geotermálních zdrojů energie a zařízení na výrobu bioplynu jsou osvobozeny od daně po dobu pěti let; osvobození se uplatní poprvé z příjmů za rok, v němž byly tyto zdroje uvedeny do provozu.

(7) Poplatníkům majícím příjmy z činností uvedených v § 6 a § 7 odst. 1, kteří podnikatelskou činnost vykonávají jako své hlavní zaměstnání (§ 5 odst. 6), ja-

²⁰⁾ Vyhláška ministerstva financí č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků.

²¹⁾ Opatření ministerstva financí České socialistické republiky, kterým se osvobozují příjmy z provozu malých vodních elektráren na dobu 10 let po jejich uvedení do provozu č. j. 153/7409/82 ze dne 27. května 1982, registrované ve Sbírce zákonů v částce 20/1982.

kož i u poplatníků, kteří pobírají starobní nebo invalidní důchod, se v prvním roce vzniku daňové povinnosti podle tohoto zákona odkládá placení daně ve výši 60 % daně, ve druhém roce ve výši 40 % daně a ve třetím roce ve výši 20 % daně. Pokračuje-li poplatník v této činnosti alespoň po dobu dalších dvou let následujících po roce, v němž mu bylo placení daně odloženo, a vynaložil-li pro rozvoj vlastní podnikatelské činnosti částky alespoň ve výši odložené daně, je od povinnosti doplatit daň osvobozen.

§ 29

(1) Příjmy získané zpracováním odpadů nebo sběrem a likvidací nebezpečných odpadů nebo z čištění plynů a odpadních vod se zdaňují odděleně od ostatních příjmů poplatníka.

(2) Má-li poplatník příjmy i z jiných činností než jsou uvedeny v odstavci 1, lze uplatnit odčitatelné položky (§ 10) pouze u jednoho druhu příjmů.

(3) Daň z příjmů uvedených v odstavci 1 činí 15 % bez ohledu na výši základu daně.

§ 30

Ustanovení tohoto zákona se nepoužije, stanoví-li mezinárodní smlouva, kterou je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána, jinak.

§ 31

(1) Daň podle tohoto zákona se vyměří poprvé z příjmů dosažených v roce 1990. Požádá-li poplatník v daňovém přiznání za rok 1990 o vyměření daně podle zákona č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů a předpisů na základě něho vydaných, vyměří se daň podle těchto předpisů.

(2) Zálohy placené v roce 1990 podle dosavadních předpisů se považují za zálohy na daň podle tohoto zákona.

(3) Daň stanovená paušální částkou na rok 1990 podle dosavadních předpisů se považuje za daň stanovenou podle tohoto zákona.

§ 32

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

- a) zákon č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění zákona č. 162/1982 Sb.;
- b) § 1 písm. d) zákona č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, část čtvrtá tohoto zákona a z části páté a sedmé ustanovení, která se vztahují k dani z příjmů občanů ze zemědělské výroby;

- c) vládní nařízení č. 102/1952 Sb., o osvobození úroků z úsporných vkladů od daně z příjmů obyvatelstva;
- d) vyhláška federálního ministerstva financí č. 146/1961 Sb., kterou se provádí zákon č. 145/1961 Sb., ve znění vyhlášky č. 152/1980 Sb., vyhlášky č. 14/1982 Sb. a vyhlášky č. 215/1988 Sb.;
- e) opatření ministerstva financí České socialistické republiky, kterým osvobozuje od daně z příjmů obyvatelstva úroky z devizových účtů devizových tuzemců zřízených u devizových bank a vedených jako depozitum v cizí měně č.j. 153/21 720/77, ze dne 15. listopadu 1977, registrované ve Sbírce zákonů v částce 28/1977;
- f) výnos ministerstva financí Slovenské socialistické republiky o osvobození úroků z devizových účtů devizových tuzemců od daně z příjmů obyvatelstva č.j. 83/1 637/77, ze dne 28. října 1977, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 1/1978;
- g) výnos federálního ministerstva financí o zdaňování poplatníků s bydlištěm v cizině, kteří v ČSSR provádějí stavební a montážní práce č.j. VI/1-2312/79, ze dne 8. března 1979, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 8/1979;
- h) opatření ministerstva financí České socialistické republiky, kterým se osvobozují příjmy z provozu malých vodních elektráren na dobu 10 let po jejich uvedení do provozu č.j. 153/7 409/82 ze dne 27. května 1982, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 20/1982;
- ch) výnos ministerstva financí České socialistické republiky o osvobození od daně z příjmů obyvatelstva č.j. 153/22 841/87 ze dne 23. prosince 1987, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 26/1987;
- i) výnos federálního ministerstva financí o úlevách na dani z příjmů obyvatelstva občanům, kteří poskytují služby na základě povolení národního výboru č.j. II/4-19 558/88 ze dne 15. prosince 1988, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 47/1988;
- j) výnos federálního ministerstva financí o úlevách na dani z příjmů obyvatelstva pro některé poplatníky č.j. II/4-11 970/89 ze dne 13. července 1989, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 20/1989;
- k) výnos federálního ministerstva financí o úlevách na dani z příjmů obyvatelstva č.j. II/4-22 066/89 ze dne 28. prosince 1989, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 36/1989;
- l) výnos federálního ministerstva financí, ministerstva financí, cen a mezd ČSR a ministerstva financí, cen a mezd SSR o vymezení oprávnění finančních správ a národních výborů k povolování úlev na zemědělské dani a penále č.j. II/4 - 18 039/89 ze dne 18. prosince 1989, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 36/1989, pokud se vztahuje k dani z příjmu občanů ze zemědělské výroby;

m) výnos federálního ministerstva financí o daňovém posuzování cestovních náhrad znalců za znalecké posudky o ceně staveb, pozemků, trvalých porostů a úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků č.j. II/4-22 067/89 ze dne 29. prosince 1989, registrovaný ve Sbírce zákonů v částce 40/

/1989, pokud se vztahuje na daň z příjmů obyvatelstva.

§ 33

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1991.

Havel v. r.
Dubček v. r.
Čalfa v. r.

Příloha

PRŮMĚRNÉ NORMY VÝNOSNOSTI NA 1 HA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

Produkční ekonomická skupina*)	Průměrná norma výnosnosti v Kčs na 1 ha
I. 1 - 10	6000
II. 11 - 20	5000
III. 21 - 30	4000
IV. 31 - 42	3000

*) Produkční ekonomické skupiny vyjadřují produkční ekonomickou schopnost konkrétní části zemědělského půdního fondu. Základem pro jejich vymezení je bonitace zemědělského půdního fondu ČSFR. Z bonitačních produkčních parametrů je odvozen vztah normativní produkce k nákladům pro každou bonitovanou půdně ekologickou jednotku. Základní zařazení je korigováno o další objektivně působící zlepšující či zhoršující faktory.

390**Federální ministerstvo zahraničního obchodu**

vydalo podle § 12 odst. 3 zákona č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničím, ve znění pozdějších předpisů, výnos ze dne 6. srpna 1990 č. 5/1990 Věst. FMZO, kterým se zrušuje výnos federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 9/1980 Věst. FMZO o postupu při uzavírání a provádění zahraničně obchodních operací, ve znění pozdějších předpisů. Tento výnos nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Výnos je publikován ve Věstníku FMZO. Do výnosu lze nahlédnout na federálním ministerstvu zahraničního obchodu.

391**Ministerstvo výstavby a stavebnictva Slovenskej republiky**

po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky vydalo podľa § 17 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení výnos č. 12/1990 z 22. augusta 1990, ktorým sa mení a dopĺňa úprava č. 9/1985 Ministerstva stavebníctva Slovenskej socialistickej republiky z 1. apríla 1985, ktorou sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do I. a II. pracovnej kategórie, v znení výnosu č. 15/1988 MVS SSR zo 6. septembra 1988 a v znení výnosu č. 2/1990 MVS SR z 2. apríla 1990.

Výnosom, ktorý nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov, sa mení a dopĺňa zoznam zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie.

Výnos bol publikovaný v Informáciach MVS SR č. 18/1990 a v Spravodajcovi MVS SR v čiastke č. 9/1990. Do výnosu možno nahliadnuť na Ministerstve výstavby a stavebníctva Slovenskej republiky a vo všetkých organizáciach tohto rezortu.

OPATŘENÍ
FEDERÁLNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ REPUBLIK

OPATŘENÍ

Státní banky československé

ze dne 24. září 1990,

**kterým se stanoví přípustné odchylky od úrokové sazby z úvěru poskytovaného bankám
Státní bankou československou při úrokování vkladů právnických osob u bank a spořitelen
a úvěrů právnickým osobám od bank a spořitelen**

Státní banka československá stanoví podle § 11 odst. 2 zákona č. 158/1989 Sb., o bankách a spořitelnách:

§ 1

(1) Přípustná odchylka od úrokové sazby z krátkodobého úvěru poskytovaného bankám Státní ban-

kou československou (dále jen „diskontní sazba“) vymezující horní hranici úrokové sazby z úvěrů právnickým osobám od bank a spořitelen je 6 %. Tato odchylka od diskontní sazby a jí vymezená horní hranice úrokové sazby platí i pro úvěry na podnikatelskou činnost občanů (fyzických osob).

(2) Vyšší úroková sazba z úvěrů, než odpovídá odstavci 1, může být uplatněna pouze v případě, že sjed-

naná splatnost úvěru je na žádost dlužníka prodloužena, popřípadě úvěr není splacen ve lhůtě.

(3) Odchylky od diskontní sazby, které by vymezovaly hranice úrokových sazeb z vkladů, se nestanoví.

§ 2

Zrušuje se opatření Státní banky československé

ze dne 2. ledna 1990 publikované v částce 1/1990 Sb., ve znění opatření Státní banky československé ze dne 22. března 1990 publikovaného v částce 19/1990 Sb.

§ 3

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 1. října 1990.

Předseda:

v z. Ing. Valach v. r.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

podľa § 2 ods. 4 zákona SNR č. 115/1970 Zb. o finančných správach v znení zákona SNR č. 193/1990 Zb. prijalo **opatrenie č. 2319/1990–sekr., ktorým sa určujú sídla a obvody pôsobnosti daňových úradov v Slovenskej republike.**

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 5. septembrom 1990.

Do opatrenia, ktorého prílohou je menovitý zoznam sídiel a obvodov pôsobnosti daňových úradov, možno nazrieť na Ministerstve financií SR, krajských finančných správach, okresných finančných správach, Finančnej správe hl. m. SR Bratislava, Národnom výbore hl. m. SR Bratislava, obvodných národných výboroch Bratislava a Košice, krajských národných výboroch a okresných národných výboroch v SR.

Úplné znenie opatrenia bude uverejnené vo Finančnom spravodajcovi.